

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77
A. N. Sz. — — — 2-28
Egyes szám ára pályaszavaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

zsido-politikai napilap

ELOFIZETESI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927 június 8 Szerda

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 125 szám

5687 Sziván 8

Az urnák elé

A királyi kézirat felosztotta a törvényhozótestület két házát és az alkotmánytörvény újra urnák elé szöli az ország lakosságát, hogy parlamenti képviselőit megválassza. Az új kormány elnöke, Barbu Stirbey herceg rövid három nap alatt már két ünnepélyes nyilatkozatot is tett, amelyben felre nem érhető módon szögezte le, hogy az új kormány a megszorító feltételek nélküli abszolút tiszta választásoknak híve. Az első minisztertanács ünnepélyes manifestációt bocsátott ki az ország lakosságához, amelyben felszólítják az országot minden egyes polgárát, hogy egyedül lelkiismeretére hallgatva, gyakorolja választójogát.

Ezek az ünnepélyes ígéretek erős visszhangra találnak nemzetiségi különbség nélkül az ország minden egyes polgárának szívében. Esztendő óta egyetlen vágya volt az ország közvéleményének, hogy valóban szabad választásokon minden illetéktelen terror nélkül gyakorolhassa állampolgári kötelességét és jogát a parlamenti választásokra való szavazásban.

Erdély, de az egész ország zsidósága is résen kell tehát álljon és a lehető legsürgősebben meg kell szervezze a maga tömegeit a küszöbön levő országos választásokra. Nem szabad többet előforduljon, hogy a zsidóság részekre tagolva és szétszakadva járuljon a választási urnák elé, ha valóban eredményeket akarunk elérni és ki akarjuk vivni, hogy számarányunknak megfelelő módon képviselve legyünk a parlament két házában, imponáló egységgel és erővel kell felvonuljunk a választásokra.

Nem akarjuk itt felsorolni azokat az okokat, amelyek életkérdéssé teszik, hogy a zsidóság méltó módon reprezentálva legyen a parlamentben, hiszen tulontul jól tudja mindenki, hogy morális és egzisztenciális érdekeinket csak úgy tudjuk megvédeni, ha hallatni tudjuk hangunkat a legfőbb fórumon, a parlament tribünjén.

Epen ezért Erdély zsidóságának ezekben a sorsdöntő napokban az a kötelessége, hogy minden nézeteltérést félretéve, egységes akaratát juttassa kifejezésre. A zsidó lakosság illetékes faktori idejekorán fel fogják világosítani a zsidóságot arról, hogy mi a teendője a választásokon és milyen magatartást kövessenek az urnák előtt.

Erdély zsidósága politikai irányításának sorsát már régebben az Országos Zsidó Választási blokk kezébe tette le. A választási blokk országos követői e hó 13-ikán, román pünkösd hétfőjén összegyűlnek Kolozsváron, hogy az erdélyi zsidóság politikai állásfoglalásáról és a választásokon követendő magatartásáról döntsének. A zsidó választási blokk, amely az erdélyi zsidóság valmennyi rétegét képviselő programot fog adni és minden öntudatos zsidónak, aki szívében viseli saját magának, gyermekeinek és népének sorsát, követnie kell a választási blokk által kijelölt utmutatásokat, hogy most, amikor az alkotmány szellemét tiszteletben tartó kormány akaratából szabadon nyilvánulhat meg a választók akaratát, megfelelő politikai képviselőhöz jusson az ország zsidó lakossága is.

Alig harminc nap választ el még bennünket az országos választások napjától. Ez alatt a rövid idő alatt mindenkinek a helyén kell lennie, mert sorsunk fordulását csak az összes erőink egységbe kovácsolásától várhatjuk. Készüljön fel tehát Erdély zsidósága öntudatosan az urnák elé és egységes fellépésével tegyen hitet az Országos Zsidó Választási blokknak, mint az ország zsidó lakossága akaratának programja mellett.

Az új kormány az országhoz intézett manifestumában teljesen szabad választásokat ígér

Julius 7-én lesznek a választások és július 27-én összeül az új parlament. Három milliárd lejt osztott szét hívei között az averescanus-kormány uralma utolsó napján

(Cluj-Kolozsvár, június 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet szombati számát, amelyben az Averescu-kormány súlyos válságáról számolt be, még elkobozták a rendőrhatalóságok, vasárnapi számunkban azonban már jelenthetjük, hogy Averescu tábornok megbukott és a király Barbu Stirbey herceget bizta meg az új kormány megalakításával, akinek első dolga volt a további lapelkobzásokat eltüntetni. Az avataltan nagyközönséget bombaként érte az Averescu-kormány bukásának híre, mert noha a beavatottak már közel tíz nap óta tudták, hogy Averescu tábornok helyzete erősen megingott, a kormány az „erős kéz” politikájához nyult, kiméltelen lakatot tett a sajtóra és egy illegális cenzura bevezetésével lehetetlenné tette, hogy a lapok a belpolitikai krízis fejleményeiről szóló híradásokat közölhessék.

A kormány drámai bukása

Pénteken estétől kezdve azonban boszorkányos gyorsasággal követték egymást az események. Averescu miniszterelnök a király kifejezett óhajára péntek estére összehívta az összes pártok vezéreit, hogy velük nemzeti kormányt próbáljon alakítani. A pártvezérek közül azon-

ban egyedül Cuza reagált Averescu tábornok felszólítására és ez a tény egymagában eldöntötte az Averescu-kormány sorsát. A miniszterelnök nem tudott megfelelni a király óhajának, a pártok vezérei még csak tárgyalni sem voltak hajlandók Averescuval a nemzeti kormányról s így Averescu tábornoknak le kellett vonni a helyzet összes konzekvenciáit.

Az utolsó aktus

Szombaton délelben a kormány minisztertanácsra ült össze. Ez a minisztertanács volt az utolsó aktusa az averescanus kormányának. A miniszterelnök beszámolt minisztertanácsának helyzetéről, majd félbeszakították a minisztertanácsot és Averescu tábornok kiutazott Scrobisteaba, Ófelsége üdülőtelepére, ahonnan mint bukott miniszterelnök tért vissza már az esti minisztertanácsra. A király elfogadta Averescu lemondását és közölte vele, hogy Barbu Stirbey herceget dezignálta új miniszterelnökké. Az esti minisztertanácsnak nem volt már más dolga, mint hallgatóságosan tudomásul venni saját bukását. Averescu pedig még egy utolsó tollvonást tett, ellenjegyezte azt a királyi kéziratot, amely a miniszterelnöki székben való utódjának megbízó levele volt...

Az Averescu-kormány bukásának háttéré

Barbu Stirbey herceg megbízatása nyilvánvaló dokumentuma annak, hogy a kormánykrízisben a liberális álláspont győzött. Noha a herceg egyetlen politikai pártnak sem tagja és eddig nem mint politikus, hanem mint nagyműveltségű európeér és kiváló nemzetgazdász tette ismertté a nevét, a Bratianu-családdal fennálló rokoni összeköttetése révén liberalofil miniszterelnöknek tartják. Különben is nyílt titok, hogy a kormánykrízist voltaképpen a liberális párt provokálta, amely egy idő óta gyanús szemmel nézte az Averescu-kormány tevékenységét s annak parlamentáris munkájából, különösen, ami az Averescu tábornok vezénlyötésrendezésekről szóló törvényjavaslatok keresztülhajtását illeti, azt a következtetést vonta

le, hogy az ország érdekében sürgősen nemzeti kormány megalakítására van szükség.

Ugyanezen a véleményen volt az udvar is és a király Hiotu udvari miniszter utján szöli-totta fel Averescu tábornokot a nemzeti kormány megalakítására, de ugyanakkor az udvari miniszter az összes pártvezéreket is értesítette a király óhajáról.

Barbu Stirbey vasárnap délelőtt összeállította az első kormánylistát, amely a második garnitúrához tartozó liberális politikusokból állott, valamint néhány liberálisok felé orientálódó politikai vezérből, Argetoianuból, Lupuból és Stelian Popescuból. Az első kormány miniszterei ideiglenesen több tárcát is betöltöttek, amelyeket a nemzeti parasztpárt részére tartottak fenn.

Bucsuznak az averescanus miniszterek

Az averescanus-kormánytól az első Barbu Stirbey-kormány vette át a tárcákat. Az események váratlan feltornyulása, a szinte lázas gyorsasággal történő változás valóságos meglepetésként tette az egyes minisztériumokban a távozás hangulatát.

A külügyminisztériumban

Féltizenkettőkor megjelent a külügyminisztériumban Barbu Stirbey herceg, aki ideiglenesen vette át ennek a tárcának az irányítását. Stirbey herceg és Mitilineu külügyminiszter több, mint félórát tanácskoztak egymással a külügyminiszteri kabinetben és a távozó miniszter röviden referált utódjának a külügyi tárcá aktualitásairól. Ez alatt az idő alatt a minisztérium díszes fogadótermében összegyűltek a minisztérium főtisztviselői, hogy asszisztáljanak Mitilineu távozásánál és az utód installálásánál. A szokás szerint ugyanis a távozó miniszter bemutatja utódjának a minisztérium tagjait, majd átveszi a tárcá vezetését.

A bemutatkozás azonban ezúttal elmaradt. Stirbey herceget váratlanul Scrobisteaba szöli-totta az uralkodó telefonhívása. Az egybegyűlt tiszt-

viselők előtt Mitilineu külügyminiszter Stirbey távollétében tartotta meg bucsubeszédét. Kijelentette, hogy munkájában a tisztviselői kar nem mindig támogatta kellőképpen és emiatt represszáliakkal kellett élnie. Most, távozása alkalmával azonban bocsánatot kér tisztviselőitől, úgy érzi, ha hivatalos állást tölt be, úgy nem szabad tekintettel lennie személyi momentumokra és öt cselekedeteiben az ország magasabbrendű érdekei vezették.

Petrovici miniszter melankolikus

Délelőtt tíz órakor dr. Lupu Nicolae megjelent a közoktatásügyminisztériumban, hogy átvegye hivatalát. Az új minisztert a távozó Petrovici, Otetelesanu államtitkár és az ügyosztályvezetők fogadták. Petrovici volt miniszter tartja meg bucsubeszédét. „A melankolia érzelmei lesznek rajtam urrá — mondotta Petrovici — most a távozás órájában.” Ezután rámutatott röviden a tevékenységre, amelyet kifejtett, majd ezzel fejezte be beszédét:

— A kikerülhetetlen szomorúságnak e pillanatában azonban mégis örülök annak, hogy helyemet egy entuziazmussal, lélekkel és kezdeményezéssel

nebb automa-
számgépekkel
megkik gyár-
tási vezetésre
ES
áll 6 lei tóké-
tes Rbt 1431-
hirdetési iro-
alá küldendők
cak
DL
valóságos áldás
zerü. Az egyetlen
mai azonnal és 16-
sat ezer köszönő-
brájás, legyen az
pórfédtség, lábak
tása után meg ne
óriási előnye zsi-
állandó, nem ígér-
be csak egyszer
adása azonnal meg-
haságát, a e, füss
at vele, nem érzi,
nképződésnek ele-
l és a dagadástól,
el, a Podol minden
Egy doboz ára
Kapható minden
Készíti Csandá
Áldás, 3 doboz ren-
októl ovakodjunk

theskel
finom famen-
piron. A köny-
nyel a londoni
Edition" ki-
ra, számos ere-
lvetel illusztrál-
lély számára eb-
émetnyelvű ki-
l korlátolt pél-
zám készült. —
üveve 1 dollár.
aranyomásu
ben 1 dollár és
nt, a napi ár-
ra átszámítva.
Edition" erdélyi
a, a pénz előze-
vagy utánvétellel
jel több.

sszális!
erhet
átéka!
927 jun. 21 és 23-
ndelje meg
onnal.
vezetettel együtt-
mre intézendők:
12/14.
ott 54,524 számú

felruházott ember foglalja el, akinek ezennel át-nyújtom az általam meggyújtott fáklját és kívánom, hogy az Lupu kezében még jobban világítson.

Lupu kijelentette, hogy nem ad e pillanatban programbeszédet, de reméli, hogy munkatársai segítségével folytathatni fogja az elődje által megkezdett művet. Majd egy jellemző frázissal fejezi be beszédét:

— És ha Petrovieiot a válás melankoliája fogja el — én nem örülök installálásomnak...

„Ha kényszerítették volna a távozásra...”

Averescu tábornok, aki a távozó kormányban a pénzügyi tárcát is betöltötte, Manoilescu államtitkár kíséretében jelent meg a minisztériumban, hogy átadja utódjának departemanját. Bucsubeszédében a távozó miniszterelnök rezignáltan mondott köszönetet a minisztérium tisztviselőinek a nyújtott támogatásért. Dícséri szorgalmukat, odaadásukat, hozzáértésüket, majd a következőket mondotta:

— A pénzügyek adminisztrálásában tapasztalt rések is minden bizonnyal be lettek volna tömve,

ha a körülmények nem kényszerítették volna a távozásra...

Manoilescu államtitkár is köszönetet mond a pénzügyminisztérium tisztviselőinek, akiket hosszabb ideig dolgozott együtt. Ha az együttműködés közben — mondotta Manoilescu árnyfoltok is tüntek fel — az emlékezetnek csak a fénypontokat szabad megtartania...

A tisztviselők nevében Simionescu vezértitkár bucsuzott el Averescu tábornoktól, akiben nemcsak a szakembert, de a jó barátot is alkalmuk volt megismerni.

Az igazságügyminisztérium vezetését Stelian Popescu, a kultuszminisztériumot Lepadatu, az egészségügyminisztériumot a még ki nem nevezett Inculetz helyett dr. Lupu, a közlekedésügyminiszteri tárcát Dimitriu vették át. Utóbbi a közmunkaügyminisztérium irányítását is átvette, de kijelentette, hogy csak átutazóban van ennél a departementnél, Argetoianu a földművelésügyi és iparügyi minisztériumokat vette át. Marinescu pedig a lemondott Papacosteaa helyett a P. T. T. vezérigazgatói székét foglalta el.

Az Averescu-kormány az utolsó napon hárommilliárd lejt vett fel az államkasszából

A miniszteri tárcák átvételének legmegdöbbentőbb epizódja a pénzügyminisztériumban történt. A bukaresti lapok jelentése szerint az Averescu-kormány az utolsó pillanatban hárommilliárd lejt osztott szét hívei között. Ezek a kiutalások az utolsó napokban történtek és egyrészt még nem került kifizetésre. Popovici Mihály, az új pénzügyminiszter Bratianu Vintilától értesült az Averescu-kormány pénzpocséklásáról és nyomban letiltotta a további kifizetéseket. Az összes lapok részletesen foglalkoznak az Averescu-kormány utolsó napjaiban történt 3 milliárd felosztásával. Az „Adeverul” szerint a kormány június elsején már megbukott, mégis 5-én minisztertanácsi naplóval 3 milliárd lejt osztott fel és 6-án ezt az összeget ki is fizették. A lap értesülése szerint több volt miniszter és államtitkár személyesen vette fel a kiutalt nagy összegeket. A lap követeli, hogy a miniszteri felelősségről szóló törvény alapján a jövő parlament első feladata legyen szigorú vizsgálat indítása ebben az ügyben. A „Lupta” szintén részleteket közöl erről az üzletről, amely a „Viitorul” szerint is az ország politikai történelmében precedens nélkül áll. A belügyminisztérium 250 milliót kapott a belügyi tárcsa szükségleteire minden közelebbi megjelölés nélkül. A „Viitorul” szerint család történt annál is inkább, mert a költségvetési fölösleget csak a parlament által megszavazott törvénnyel lehet kiutalni, nem pedig egyszerű minisztertanácsi naplóval. A liberális pártlap követeli annak nyilvánosságra hozását, mire költötték ezt a horribilis összeget és a bűnösök felelősségére vonását. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az előző kormány által kibocsátott fizetési utalványokat, amennyiben azokat még nem fizették ki, fizetés helyett a pénzügyminiszteri államtitkárnak nyújtsák be ellenőrzés végett, amennyiben 10.000 lejen aluli összegről szólnak és magának a miniszternek, ha nagyobb összegről van szó. A „Viitorul” értesülése szerint a pénzügyminiszter revízió alá veszi a központi kártalanítási bizottság legutóbbi ülésének határozatait az erdélyi hadikárosultak kártalanítására vonatkozólag.

Julius hetedikén lesznek az új választások és huszonhetedikén összeül az új parlament

Az új kormány első minisztertanácsa mindenekelőtt eltörölte a cenzurát, feloldotta a sajtót megszorító intézkedéseket és közzétette tudatta az összes végrehajtó közegekkel, hogy lapot elkobozni csak minisztertanácsi utasítás alapján lehet. A minisztertanács javaslatot tett Ofelőségének a parlament feloszlatásáról és az új választások kiírásáról.

A vasárnap megjelent „Monitorul Oficial” közli is a királyi kéziratot, amely a törvényhozó testületek feloszlatását és az új választások kiírását határozza el. A dekrétum szóról szóra a következőképpen hangzik.

I. FERDINAND,

Isten kegyéből és a nemzet akaratóból Románia királya,

minisztertanácsunk elnökének, belügyminiszterünknek és ideiglenes kül- és pénzügyminiszterünknek 4271 számú jelentését és a minisztertanácsnak 1976—1927 számú jegyzőkönyvét látva,

a képviselőház és szenátus választási törvényeinek 4, 11 és 72 paragrafusai valamint az alkotmány 90 paragrafusai értelmében, amely megállapítja azt terminust, amelyen belül a választók testülete és a törvényhozó testületek összehívandók, elhatározzuk:

I. cikk. A törvényhozó testületek feloszlata vannak és maradnak.

II. cikk. A választók testülete összehívatik a képviselők és szenátus megválasztására.

III. cikk. A választások a következőképpen nyernek lebonyolítást:

A képviselőtestület megválasztása 1927. július 7-én.

A szenátus számára:

a) 1927. július 10-én, a választási tör-

vény 4 szakaszának „a” bekezdése értelmében választ minden 40 évet betöltött román állampolgár kötelező, egyenlő, direkt és titkos választás útján az egyes választási kerületekben,

b) július 12-én, a választási törvény 4 szakaszának „c” és „d” bekezdései értelmében választókollégiumokra felosztva választanak a kereskedelmi és iparkamarák tagjai, a mezőgazdasági kamarák tagjai, valamint tiszteletbeli, rendes, címzetes és helyettes egyetemi tanárok, véglegesített magántanárok, minden egyetemen külön választókollégiumban összeülve,

c) 1927 július 14-én a választási törvény 4 szakaszának „b” bekezdése értelmében városi és falusi községi tanácsok és megyei tanácsok választott tagjai, külön kollégiumot alkotva.

IV. cikk. Az új törvényhozó testületek július 27-re hivatnak egybe.

V. cikk. A minisztertanács elnöke, belügyminiszter és ideiglenes kül- és pénzügyminiszter bizatik meg e rendeletek végrehajtásával.

Kelt Scrobistean. 1927 június 5-én.

B. Stirbey FERDINAND
miniszterelnök.

A nemzeti parasztpárt négy tagot delegált a kormányba

A nemzeti párt végrehajtóbizottsága vasárnap délelőtti ülésén elhatározta, hogy Barbu Stirbey miniszterelnök kívánságának eleget tesz, a számára felajánlott tárcát elfogadja és pénzügyminiszternek Popoviciu Mihályt, közmunkaügyi miniszternek Pan Halippát, munkaügyi

Csuz, reuma, kőszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Buzán (Büdös-patak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **ישר** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek Naponta tér-és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare

miniszternek Grigore Juniant, pénzügyi államtitkárnak pedig Dan Severt delegálta. Ezek után a Stirbey-kabinet teljes listája a következő:

Miniszterelnök, belügy és ideiglenes külügy: Stirbey hereg.

Belügyi államtitkár: Capitancau.

Pénzügyminiszter: Popoviciu Mihály.

Államtitkár: Dan Sever.

Földművelésügyi miniszter: Argetoianu.

Államtitkár: Gh. Cipăianu.

Igazságügyi miniszter: Stelian Popescu.

Közoktatásügyi miniszter: dr. Lupu.

Kultuszminiszter: Lepadatu Alexandru.

Hadügyminiszter: Paul Anghelescu tábornok, a király udvari marsallja.

Közlekedésügyi miniszter: Dimitriu.

Államtitkár: Periețeanu mérnök.

Közegészségügyi miniszter: Inculetz.

Ipar- és kereskedelemügyi miniszter: Mrazec.

Egyedül a külügyminiszteri tárcsa nincs véglegesen betöltve, amelyet táviratilag Titulescunak ajánlottak fel, ha azonban Titulescu bármely ok miatt nem fogadná el a megbízást, úgy egy hivatásos diplomata fogja megkapni a tárcát.

Szabad választást hirdet a kormány

Az új kormány ma délelőtt 9 órakor minisztertanácsra ült össze, amelyen megszövegezte azt a manifestumot, amelyet a kormány az ország lakosságához intéz. A manifestumban leszögezi, hogy a kormány csak átmeneti jellegű és arra való, hogy a rendet, fegyelmet és a törvényes jogfolytonosságot biztosítsák addig, amíg az ország lakossága szavazatával nem dönt az új kormányra vonatkozólag. A manifestum felhívja az ország lakosságát arra, hogy a választáson adjon szabad kifejezést politikai meggyőződésének és olyan kormányt segítsen uralomra, amely legjobban képviseli érdekeit.

A manifestum szóról-szóra így hangzik:

„Attól a vágytól áthatva, hogy hazánk élén a jelenlegi viszonyok között olyan kormány álljon, amely a különböző pártok között közelebbi kapcsolatot tudhat megvalósítani, Ofelége a király, hozzánk fordult abban a meggyőződésben, hogy egy pártokon kívül álló személy elnökségével, de maguknak a pártoknak hozzájárulásával és megbízottaival az együttműködés lehetséges és a kívánt cél elérhető lesz.

Elfogadva ezt a missziót, el vagyunk tökévelve, hogy azt ingadozás nélkül végre is hajtjuk, vagyis kifejezésre juttatjuk az ország akaratát szabadválasztás útján.

Együttal örködni fogunk afőlött, hogy a rend és törvényesség respektáltassék és az ország valamennyi polgára nemzetiségére és vallására való különbség nélkül a törvények védelme alatt álljon.

Természetes alkotmányos kötelességeink tudatában el vagyunk határozva, hogy biztosítjuk a nemzeti dinasztia alapjait, mindenben követve Ofelége elhatározásait a trónutódlásra és régenssége vonatkozólag, amelyeket az alkotmány előírásainak megfelelően a nemzetgyűlés tavaly, január 4-én szavazataival szentesített.

Híven szerződéseinkhez és kapcsolatainkhoz, folytatni fogjuk a román állam magasabb érdekei által diktált békepolitikát.

Kérjük az összes lelkiismeretes polgárokat, hogy szeretettel és hűséggel, a haza és király irányában támogassák a kormányt, feladata elvégzésében, amelyet szeretett Fel-ségünk rábizott. Nem kételkedünk abban,

hogy a mai idők s ország a maga fény fog választolni, am egyetértést óhajtó vándorságra.

București, 1927

Baru és a

A manifestumtól terelnők a sajtónak hangsúlyozta, hogy a badválasztások híve. részt a kormány párt részt azzal kívánja bi tárcát önmagának ta elnök, aki tudvalevő. De rendezőleg men badválasztások érdek ország összes prefe tartamára a prefektu fektusokra bizta az e

Megin

A július 7-ikén l apparátussal indult r pány. Legközelebb r lasztási listák, ille nyokra vonatkozólag rozta, hogy városok igazolványok rendsz választási jelvényekr tartották a régi ren ben geometriai ábr használni.

P

E pillanatban ne sem az egyes pártok hogy az egyes pártok fel a küzdelmet, vag tumtársakat keresn tett pozitív formába bornoknak, hogy a zeti listával közösen ezt az együttműköd párti körökben egye ják. Valószínű, hogy zést fog létesíteni A

Szó van arról is párt a liberális párt a választási küzdelm körökben azt a tém meglepően rövid ter gyarazzák, hogy a megállapodást kötő párttal.

Ezzel szemben értesülése, amely sz Jonel lakásán teg beszélést tartottak listával mennek a

Ugyancsak a y nemzeti párt egy liberálisokkal való első perctől kezdve

Az igazságügyi tegnapp megalakult s már az első ülés nek megállapításai úgy döntött, hogy azon jelei maradna lasztásokon. Ezek függőleges vonal párté egy kör parasztpárté két ko

Az összes csak a ko

Ha valaki a k lapokat kezébe vé és feltűnő jelenség az összes sajtóorga sel állanak az u Nemcsak a pártla független sajtó is ján üdvözli Stirbe székben és az A intezkedései és dr után az új korm manyrakerülését az Averescu-korm

Oles

hogy a mai idők súlyos voltát megértve, az ország a maga fényes hazaszeretetével úgy fog válaszolni, amint illik, a nyugalmat és egyetértést óhajtó legmagasabb királyi ki-
váltásra.

Bucuresti, 1927 június 7.

Barbu Stirbey miniszterelnök és a kormány összes tagjai.

A manifesztumtól függetlenül az új miniszterelnök a sajtónak adott nyilatkozatában is hangsúlyozta, hogy a kormány a tökéletes szabadválasztások híve. A szabadválasztást egyrészt a kormány pártközi összetételével, másrészt azzal kívánja biztosítani, hogy a belügyi tárcát önmagának tartotta fenn a miniszterelnök, aki tudvalevőleg pártönkivüli politikus. De rendeltéleg menesztette ugyancsak a szabadválasztások érdekében a minisztertanács az ország összes prefektusait is és a választások tartására a prefekturák vezetését a szubprefektusokra bízta az egész országban.

Megindult a választási kampány

A július 7-ikén lezajló választásokra teljes apparátussal indult meg máris a választási kampány. Legközelebbi rendelet jelenik meg a választási listák, illetve a választási igazolványokra vonatkozólag. A minisztertanács elhatározta, hogy városokban a fényképes választói igazolványok rendszerét fogja bevezetni, a választási jelvényekre vonatkozólag pedig tartották a régi rendeletet, amelynek értelmében geometriai ábrákat lehet csak jelvényül használni.

Paktumos, vagy önálló listák

E pillanatban nem lehet még tisztán látni sem az egyes pártok erőviszonyait, sem azt, hogy az egyes pártok önálló listával veszik-e fel a küzdelmet, vagy igyekezni fognak paktumtársakat keresni. Eddig mindössze Cuza tett pozitív formában javaslatot Averescu tábornoknak, hogy a néppárt a keresztény nemzeti listával közösen vegye fel a küzdelmet, ezt az együttműködési ajánlatot azonban néppárti körökben egyelőre komolytalannak tartják. Valószínű, hogy Jorga frakciója megegyezést fog létesíteni Averescu tábornokkal.

Szó van arról is, hogy a nemzeti paraszpárt a liberális párttal közös listákön induljon a választási küzdelmekre, sőt egyes politikai körökben azt a tényt, hogy az új választásokat meglepően rövid terminusra kiírták, arra magyarázzák, hogy a nemzeti paraszpárt máris megállapodást kötött a közös listára a liberális párttal.

Ezzel szemben áll a „Lupta“-nak az az értesülése, amely szerint a liberálisok Bratianu Jonel lakásán tegnap délelőtt bizalmas megbeszélést tartottak és elhatározták, hogy önálló listával mennek a választásra.

Ugyancsak a „Lupta“ jelenti azt, hogy a nemzeti párt egy pillanatig sem gondolt a liberálisokkal való külön listára, sőt már az első perctől kezdve külön listára volt elszánva.

Az igazságügyi minisztériumban egyébként tegnap megalakult a központi választóbizottság s már az első ülésén a pártok választási jelvények megállapításával foglalkozott. A bizottság úgy döntött, hogy az egyes pártoknak ugyanazon jelei maradnak meg, mint az elmúlt választásokon. Ezek szerint a liberális párt jele függőleges vonal 14-es számmal. A nemzeti párté egy kör egyes számmal, a Lupu-féle paraszpárté két koncentrikus kör.

Az összes lapok kormánypártiak lettek, csak a kormánylap ellenzéki

Ha valaki a különkiadásokat ontó fővárosi lapokat kezébe veszi, úgy feltétlenül szokatlan és feltűnő jelenséget fog tapasztalni: csaknem az összes sajtóorgánomok egyhangú lelkesedéssel állanak az új kormányformáció mögött. Nemcsak a pártlapok, hanem az ugynevezett független sajtó is az öröm és lelkesedés hangján üdvözli Stirbey herceget a miniszterelnöki székhelyben és az Averescu-kormány diktatórikus intézkedései és drákói szigorúsága lapcenzurája után az új kormányban a törvényesség kormányra kerülését üdvözlik. Addig tehát, míg az Averescu-kormányt egyetlen sajtóorgánom,

a néppárti „Indreptarea“ támogatta és az összes többi lapok, pártorgánom és a független sajtó valóságos ellenzéki falanxot képeztek vele szemben, addig ma teljesen megváltozott a helyzet képe: egyedül az „Indreptarea“ és Cuza professzor lapjai foglalnak állást az új kormányval szemben, — a „Cuvântul“, az „Universul“, az „Aurora“, „Dimineata“, „Lupta“, „Adeverul“, „România“ és a „Viitorul“ vezércikkben törnek lándzsát az új kormány mellett, amely mindannyiuk szerint a konszolidáció munkájának megkezdését jelenti.

A „Cuvântul“-ban Pamfil Seicaru, az ismert nevű román publicista méltatja a kormányváltás jelentőségét és azt írja többek között,

Sun-Jat-Sen alapelvei alapján hármasszövetség létrehozásáról tárgyalnak Csangkajsek, Csangcsolin és Jen-Hszi-Sen

Peking, június 7. Mióta Csangkajsek tábornok, kibékülve a hankai kormánnyal, a kantoniak egyesült seregével győzedelmesen tör előre és offenzívája végzetesen fenyegeti Pekinget is. Csangcsolin, az északi diktátor belátta, hogy helyzetét úgy tudja csak megmenteni, ha lehetőséget talál a déliekkel való megegyezésre. A legutóbbi jelentések szerint Csang-

hogy az Averescu kormányzásának 14 hónapja a közpénzek tékozlásának, a miniszteri vagyonok váratlan szaporodásának és a legféltetlenebb korrupciónak korszaka volt, amely fekete betűkkel lesz megjelölve Románia politikai történetében.

Természetes, hogy a levitézlett kormánylapok: az „Indreptarea“ és a kolozsvári „Biruinta“ élesen állást foglaltak az Averescu-kormány megbuktatása ellen. A kolozsvári „Biruinta“ egyszerűen törvénytelennek deklarálja a kormány megbuktatását és az „Indreptarea“-val egyetemben olyan féktelen modorban támadja az új kormányt, amely egyáltalában nem változott jelzőivel már a józilis határaiba ütközik.

kajsek és Csangcsolin között, valamint Sanszi tartomány főkormányzója: Jen-Hszi-Sen között megindultak a tárgyalások egy kínai hármasszövetség létrehozására. A szövetségnek pozitív célja az volna, hogy a bolsevista befolyás lecsökkentésével, Szun-Jat-Sen alapterveinek elfogadásával építsék fel az új, független és demokratikus Kínát.

A Népszövetség tanácsulése foglalkozni fog a jugoszláv-albán diplomáciai viszony megszakításával

Egy fascista lap szerinti komoly konfliktus esetén Albánia nem marad egyedül

Róma, június 7. Az olasz-albán konfliktus régen húzódó ügyének első pozitív fázisa az a már hírül adott esemény, hogy Jugoszlávia megszakította a diplomáciai összeköttetést Albániával. Az olasz sajtó a diplomáciai szakításról irván, megállapítja, hogy Jugoszlávia semlegeséget fog tanúsítani a jugoszláv-albán konfliktusban, csak a „Lavoro d'Italia“ fenyegeti meg Jugoszláviát azzal, hogy amennyiben a jugoszláv-albán konfliktus komolyra fordulna, úgy Albánia nem maradna egyedül.

Francia politikai körökben az a vélemény

alakult ki, hogy a Népszövetség június 11-iki tanácsulése foglalkozni fog általában az albán-kérdéssel és különösképen a jugoszláv-albán diplomáciai viszony megszakításával. Párisban nyugodtan itélik meg a helyzetet s azt hiszik, hogy Jugoszlávia csak azért tette meg a lépést, hogy ilyen módon a népszövetségi tanács elé vihesse az albán-kérdést.

Belgrád, június 7. Hír szerint a jugoszláv hatóságok a Jugoszláviában maradni akaró Serb béget, Albánia követét fel fogják szólítani az ország elhagyására.

Holnap temetik el a repülőkatasztrófa két áldozatát

Motorhiba okozta a két kolozsvári pilóta lezuhanását. Egyszer visszaindultak Kolozsvár felé, de ismét visszatértek Dés fölé a halál karjaiba

(Cluj-Kolozsvár, június 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szamosfalvi repülőosztag két derék pilótájának: Teglaru L. kapitányának és Aldea hadnagynak tragikus halála — akik tegnap délelőtt Dés mellett lezuhantak és szörnyethaltak — élénk visszhangot keltett az egész országban. A hadügyminisztérium bizottságot delegál a szerencsétlenség okának megállapítására, de az eddigi vizsgálat szerint

motorhiba okozta a két pilóta tragédiáját.

Ismét Potez-típusú gép volt a szerencsétlenség előidézője, amelyen már román pilóták egész serege lelte halálát alig néhány év leforgása alatt.

A két áldozat: a 30 éves, aradi származású Teglaru kapitány és a 24 éves, orsovai Aldea hadnagy hétfőn reggel parancsot kaptak, hogy repüljenek Désre, az ott állomásozó ezred ünnepeinek való részvételre. A két pilóta reggel kilenc órakor indult el Dés felé, de a város fölé érve, felhők közé jutottak. A kedvezőtlen légköri viszonyok miatt visszafordították a gépet, de

alig ötkilométeres ut után ismét nekivágtak a felhőknek,

hogy megkíséreljék a leszállást. Ez azonban nem sikerült. Leszállás közben, mintegy 700 méter magasságban a gép hirtelen megingott és irtómagassággal zuhanni kezdett. Teglaru

kapitány hiába igyekezett a gépet egyensúlyba hozni, a gép, mint szárnyvesztett madár bukott a mélyságba tovább. A rémület következtében a hadnagy, aki a közeljövőben akarta megtartani esküvőjét,

szívszélhűdést kapott és meghalt a levegőben,

Teglaru kapitányt az esés következtében szenvedett sérülések sebeztek halálra. A két pilótát a szamosfalvi repülőosztag gépjén tegnap délután Kolozsvárra szállították. A halálgép roncsai Dés közvetlen közelében, a vízművek mellett egy kertben vannak és ott maradnak, míg a hadügyminisztérium delegátusai meg nem állapítják a szerencsétlenség közvetlen okát. Az áldozatokat holnap temetik.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Olcsón szépen, gyorsan, vegyileg fest tisztít Cink Cluj

Zvény és

en

zásán (Büds-bányai vonal) gen. Kényelmes olcsó keresztény pihenőhely, fények Naponta térsi felügyelet.

ptember 15-ig

nyenes árak. Elő-üi fiúdízigazga-da-Mare

pénzügyi állam-delegálta. Ezek listája a követ-

s ideiglenes kül-

itaneanu.

iciu Mihály.

: Argetoianu.

u.

elian Popescu.

: dr. Lupu.

tu Alexandru.

Anghelescu tábor-

a.

: Dimitriu.

mérnök.

: Inuletz.

miniszter: Mrazec.

ri tárcá minc vég-

íratilag Titulescu-

an Titulescu bár-

á el a megbízást,

fogja megkapni

hirdet a kormány

lőtt 9 órakor mi-

yen megszövegezte

t a kormány az

a manifesztumban

csak átmeneti jel-

ndet, fegyelmet és

biztosítsák addig,

razatával nem dönt

g. A manifesztum

arra, hogy a vá-

zést politikai meg-

nynt segítsen urai-

seli érdekeit.

ra így hangzik:

va, hogy hazánk

között olyan kor-

nöző pártok kö-

udhat megvalósi-

zánk fordult abban

gy pártokon kívül

de maguknak a

és megbízottáival

es és a kívánt cél

ót, el vagyunk tö-

nélkül végre is

juttatjuk az ország

utján.

k afőlött, hogy a

ektáltassék és az

nemzetiségére és

élkül a törvények

os kötelességeink

rozva, hogy bizto-

alapjait, minden-

tározásait a trón-

onatkozólag, ame-

ainak megfelelően

nuár 4-én szava-

és kapcsolataink-

nán állam maga-

békepolitikát.

smertes polgáro-

iseggel, a haza és

sák a kormányt.

yet szeretett Fel-

telkedünk abban.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Philipp Paneth: Rabbenu Jechezkel

Philipp Paneth nevét ismerik olvasóink. Világjáró, nyugtalan riporter, szimatos és írásai-ban épügy mint tevékenységében gyorsiramu. A modern zsurnalisztika kifejelett tipusa ő, hű-séges ábrázolója ennek a sport-korszaknak, en-nek a gyorsaságában magát kiélő és elfelejtő időszakmentumnak, amely a rohanásokért tud lelkesdni, amelynek ideálja a repülés, a távol-ságok összevonása órák arasznvi kurtaságára és amely, ha tüdőt akar, a táncban és a jazz zenebonájában keresi az elszóródást. Ezeknek az időknök bélyegét és fotografiáját szolgáltató-ják Philipp Paneth cikkei és riportjai. Jólesik látni, hogy ime Philipp Paneth, a zsurnaliszta, a hírszolgáltatás nehéz és izgalmas munkája után hazatér őseihez, azok közül a legkimagas-lóbbhoz, rabbenu Jechezkel Panethhez, Gyula-fehérvárott, Erdély országos rabbijához.

Ebben a könyvében az unoka kegyelele jó-ságosan ölelkezik egy másik zsidó érzéssel, a közösségi tradícióval. Abban az ortodox szel-lemben és abban az írásmódban, amit e szel-lem a német nyelvben magából kikristályosi-tott, írja meg rabbenu Jechezkel életét és ez élet köré koszoruként a kortársakat, a zsidó községi élet apró-cseprő és életbevágó problé-máit, amiknek megoldásából sugázzik ki Rab-benu Jechezkel nagy életének nagy értéke.

Az újságíró könnyedségével és közvetlensé-gével, vonzó előadásban ismerteti a gáon gyer-mekkorát, annak megejtő, poétikusan bájos epizódjait, majd ismeretségeit az askenaz zsidó teológusok kiválóságaival, döntéseit a házaselet és a ritus bonyolult kérdéseiben. Alljon itt néhány részlet a könyvből, ami többet mond a recenzor minden méltatásánál.

Rabbenu Jechezkel a sziléziai Bielitzben látott napvilágot. Apja gazdag és tekintélyes gabonakereskedő volt, királyi privilégiumok tulajdonosa, de egyuttal nagybecsült tudós, akiről azt mondták, hogy az országban senki jobban nálánál Maimonideszt nem ismerte.

A gabonát nagyobb tételekben vásárokon szerezte be, ahová a környék földbirtokosai szokták hozni a kiesélt búzát, árpat és rozstot. De szívesen kereskedtek vele zsidók is, akik tudták, hogy megbízható, korrekt kereskedővel állanak összeköttetésben, ha rabbi Jozsef-re biz-zák üzleteiket. És valahányszor künn a piacon elintézte üzleti ügyeit, nyomban improvizált elő-adást tartott a zsidóknak, akik akkor javarész-ben talmudi fölkészültség fölött rendelkeztek. Rabbik is, akik a vásáros nép ügyes-bajos dol-gának elintézése miatt jöttek, szívesen hallgat-ták előadásait. Hire eljutott tul az ország hatá-rain, de e hírnevet öt éves kisfia tulszárnyalta. A fia, Jechezkel, négy éves korában a Bibliát és a Szentírás Rasi kommentárját kitünően ismerte. Alig volt öt esztendő, amikor a követ-kező eset megalapozta hírnevét.

Menachem Mendel Hurvitz, Linsk város nagyhirű rabbija és mások, akik a hamburgi rabbi látogatására mentek, utközben betértek a gazdag és tudós rabbi Jozsef házába. Az ilyen vendégség talmudi disputa nélkül nem zajlott le, de azért a világ dolgait is megszok-ták beszélni. A vendégek egyike elmondotta, hogy tudomása szerint Varsóban egy igen gaz-dag zsidó özvegy él, akinek vagyonát négy-millióra becsülték él ez a nő szigoruan betartja azokat a törabeli szabályokat és köteleességeket is, amelyekre nők nem kötelezhetők, így többek között kis imaköpenyt is visel ruhája alatt.

A kis Jechezkel, aki akkor alig volt öt-esztendő, végighallgatta a beszélgetést és cso-dálkozva kérdezte:

— Hogyan lehetséges ez, hiszen írva va-gyon a Tórában: „Férfi ruháját nőszemély ne öltse magára!”

A gáonok meglepetve nézték a tüzes szemű gyermeket, megdöbentek a helyes és minden-ben találó kérdésen. A „Seman Rokéach“ jelen-volt szerzője, miután boldogan végigsimogatta

a gyermeket, az apához lépett és ezeket mon-dotta neki:

— Biztosíthatom Önt, hogy Izrael fáklyájává fogja kinőni magát!

A jóslás beteljesedett.

Egy másik esetet olvasunk a könyvben, amely úgy hangzik, mint egy kedves népmonda és üdén fénylik, minte gy örökzöld koszoru a szent ember feje körül.

Rabbenu Jechezkel működésének első éveiben az aptói kerület valamelyik falujában egy „aguna“ élt, asszony, akit férje válólével nélkül elhagyott. Elment tehát az aptói gáonhoz, egy ősz tudóshoz, arra kérve, hogy a rabbikollégium igénybevételével mentse föl őt házassági kötelve alól. Az apti gáon megtárgyalta illetékes ténye-zőkkel a dolgot és teljesítette az asszony kéré-sét, de hozzátette, hogy a fölmentés végérvé-nyességéhez a gyulafehérvári főrabbi hozzájárul-ására van szükség. Az asszony sirva vette tudomásul ezt a határozatot, mert Gyulafehér-vár messze-messze volt onnan, lehetetlen utak, ritka és drága alkalmatosságok vittek oda. Kérte az aptói agastyánt, hogy mellőzze a gyulafehér-vári gáon szankcióját, de minden kérés hiába-való volt. Így tehát az asszony mégis kénytelen-kelletlen eljutott Gyulafehérvárra. Rabbenu Jechezkel átnázta a fölmentő irást és csodál-kozva jegyezte meg:

— Nem értem, az aptói gáon megtakarít-hatta volna a fáradságot, mert hiszen a közelben idősebb és nálamnál érdemesebb tudó-sok élnek, akik megadhatták volna a szankciót. Ha tehát hozzám küldött, nyilván olyan súlyos

Kihirdették a hivatalos lapban a szeszitalok hamisításáról és árusításáról szóló törvényt

Kényszerszindikátusba tömörítik a termelőket. A végrehajtási utasítástól várják a törvény rendelkezéseinek enyhülését

(Cluj-Kolozsvár, június 7. Az Uj Kelet tu-dósítójától.) A régen kísértő új szeszörvény, amelyet tudvalevőleg a képviselőházban május 18-án, a szenátusban pedig május 20-án sza-vaztak meg és amely a szeszitalok hamisítá-sának üldözéséről, valamint a szeszitalok el-adásáról intézkedik, a „Monitorul Oficial“ ju-nius 4-iki, 120. számában megjelent. A tör-vénynek a szeszgyárosokat, szeszkereskedőket, rum- és likörgyárakat érdeklő fontosabb ren-delkezéseit már ismertettük. Az eredeti tör-vényjavaslat és a közölt törvény szövege kö-zött lényeges eltérés nincs.

A törvény V. fejezetének, amely a szeszről, annak előállításáról és forgalombahozataláról intézkedik, legfontosabb rendelkezése az, hogy a 42. szakasz értelmében

Romániában egyetlen új ipari szesz-gyár sem létesíthető, a meglévő gyá-rak pedig nem bővíthetők.

A meglévő szeszgyáraknak bármilyen új gyár-tási ágakra való berendezéséhez a pénzügyminiszterium különleges autorizációját kell kikér-niök. További fontos rendelkezése ennek a fe-jezetnek, hogy az ipari szesz és a borpárlat a gyárak részéről eladásra nem kerülhet. Az el-adásra vonatkozólag a törvény utasítja a pén-zügyminiszteriumot, hogy a földművelésügyi mi-niszteriummal közösen

szindikátusba tömörítse Romániában a törvény életbeléptetése napján mű-ködő összes szeszgyárakat.

A szeszgyárosok szindikátusa a törvény élet-beléptetésétől számított két hónapon belül meg-alakítandó és azok a gyárak, amelyek nem lép-nek be a szindikátusba, elvesztik a kontin-gensre való jogukat. A szeszszindikátus igaz-gatóságában helyet fognak foglalni az érdekel-teken kívül a pénzügyminiszterium, a földmü-velésügyi miniszterium és az iparügyi minisz-terium delegátusai is. Az ipari szesz értékesítését kizárólag a szeszszindikátus eszközölheti ugy a belföldi forgalomban, mint az exportcélokra történő előadásoknál.

A törvénynek az eladásra, valamint az édesitalok árusítására vonatkozó rendelkezéseire még visszatérünk.

Kéjutazások a Stella d'Italia salongőzhajóval

Legközelebbi indulások:

- Utazás Olaszország körül, a francia Rivieráig, július 2-től 20-ig. Utiköltség 27 angol fonttól fölfelé.
- Utazás Északafrika, Görögország és Dalmáciába július 21-től augusztus 6-ig. Utiköltség 24 angol fonttól fölfelé.
- Utazás: Görögország, Rhodus, Kréta és Málta — augusztus 8-tól 23-ig. Utiköltség: 22 1/2 angol font-tól fölfelé.

Ezen, valamint az ezutáni utazásokról szóló kimerítő prospektus és utle-irásingyen kapható: **COSULICH LINE** Bucuresti, Calea Grivitei 181.

esettel állunk szemben, amelyben én rem adha-tok fölmentést.

Az asszony térdre borulva kérte a fiatal gáon aláírását, de rabbenu Jechezkel követke-zetes maradt. Napokon át kérlette a főrabbit, akinek házában egy alkalommal megjelent a cipész.

Ebben az emberben az asszony férjét ismerte föl. Erre azután Mózes és Izrael törvényei szerint el lehetett a házaseleket választani.

— Látod, — mondotta a gáon — az apti caddik isteni sugallatra hallgatott, amikor éppen hozzám küldött.

A könyvvel jó szolgálatot tett Philip Paneth nemcsak az erdélyi zsidóságnak, akinek büszke-sége rabbenu Jechezkel, hanem egy böles férfiú érdekes életrajzával fölemelő, tisztító érzést fog plántálni mindazokban, akik a zsidó multon keresnek épülést. sz. i.

A törvény arra kötelezi a szindikátust, hogy a törvény életbeléptetésétől szá-mított három hónapon belül minden vármegyében létesítsen kerületi el-adási raktárt

az ipari szeszgyárak által termelt szesz értéke-sítésére.

Az ipari szesz csak denaturált vagy illato-sított állapotban hozható forgalomba. Labora-toriumok, kórházak, szanatoriumok, gyógyszer-tárak, állami és magánintézmények, gyárak, amelyeknek az általuk gyártott cikkek előállít-ásához 92 fokos abszolút szeszre van szükség-ük, állandó ellenőrző bizottság engedélyével megkaphatják az abszolút tiszta szeszt is, amely azonban csak arra a célra használható, amelyre kiutalását kérték.

Mint ismeretes, ez a törvény súlyosan érinti a romániai szeszgyárakat és az Averescu kor-mány volt szakminiszterei Garoflid földműve-lésügyi miniszter, továbbá Lepadatu, később pedig Manolescu pénzügyminiszter megígérték, hogy

a törvény drákói rendelkezésein lénye-gesen fog enyhíteni a kiadandó vég-re-hajtási utasítás,

amelynek megszövegezésére az Erdélyi Szesz-gyárosok Szövetsége kapott megbízást. A ro-mániai szeszgyárosok most újabb akciót indi-tottak, hogy az új kormány szakminiszterei realizálják azokat az ígéreket, amelyeket az Averescu kormány kilátásba helyezett a súlyos válsággal küzdő romániai szeszipar érdekében.

Ne csodálkozzon

ha önnek nem minden sikerül. Oka van. Nincs eléggé tájékozva a világ haladásá-ról. Küldjön azonnal 20 leit az Ex Libris folyóirat egy számáért Lepage-nak, Cluj.

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikke-**Bernát** papirosáruházá-
ket legolcsóbban a ban szereshetik
be. Cluj, (Kolozsvár) Főter 29.) Kérjen árjegyző-
ket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia“ kenyér

J
a

(Cluj-Kolozsvár) állott változás föl választásokig ren illetőleg. Az előző szavazók fokozott minden egyéni hitvallást. Az erd amikor a zsidó sz lasztási Blokk má másodnapjára hiv tárgyalásairól, az A Blokk má Blokk vidéki szer tai, hogy azok k ságának vezetői a zását, mert ettől f

Chamberlain francia pi Chamberlain

Berlin, június már jelentették, pilóta Lindberg r ton délben Newy az Atlanti-óceán lumbián“, magáva rost is, e tekintet berlainnél nagyok

Chamberlain hosszat volt a lev órájával szemben.

Chamberlain a rika legszélsőbb p repülve, kiszárnya deti tervéhez ké földre.

Chamberlain e ben beváltva,

benzinkészleté kénytelen vol met község

Az emberek friss jókedvét és hallatlan egykedv hogy az Óceán fö nően aludt.

Chamberlain, csöpp fáradságot szerzett és tiz óra utját folytassa B

Félegy tájba lett szállania, lerje t

A hely, ahol leszál

Fáradtság,

idegesség ellen fogyasszon naponta néhány „dragee” vagy táblácska alakú

ARNEA

vitamin tápszer

amitől idegrendszere bámulatosan megnyugszik, fáradtsága eltűnik, ingerlékenysége eloszlik, munkakedve hatalmasan fellobban és jó kedélye teljesen visszatér.

ARNEA vitamintápszer minden gyógyszerárban kapható. — Kérjen ingyenmintát az Arnea-tápszer-gyártól, Timisoara, 120 szám.

Junius 13-ára összehívták a Zsidó Választási Blokkot

(Cluj-Kolozsvár, június 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országos politikai helyzetben beállott változás folytán az erdélyi zsidóságnak újból a választási urnák elé kell járulnia. Az új választásokig rendelkezésre álló rövid idő alatt a zsidóságnak határozni kell magatartását illetően. Az előző kísérletek után elvárható, hogy a tapasztalatokon okulva, az összes zsidó szavazók fokozott mértékben fogják teljesíteni azt a legtermészetesebb kötelességüket, hogy minden egyéni és pártszempontokat mellőzve, a zsidó egység mellett tegyenek imponáló hitvallást. Az erdélyi zsidóság eme közös akaratát már a korábbi választásoknál is megmutatta, amikor a zsidó szavazók nagy többsége a minden pártárnyalatot magában egyesítő Zsidó Választási Blokk mögé sorakozott. A Blokk vezetősége június tizenharmadikára, román pünkösd másodnapjára hívta egybe az országos tanácsot, hogy azon a vezetőség beszámoljon bukaresti tárgyalásairól, az általános helyzetről és hogy döntsenek a követendő eljárás tekintetében.

A Blokk megyei és városi körzeti vezetői felhívást kaptak, hogy sürgősen ujítsák meg a Blokk vidéki szervezeteit, amelynek tagjai az illető körzet minden zsidó testületének megbízottai, hogy azok közös képviselői a Blokk tanácsülésén megjelenjenek. A többi országrészek zsidóságának vezetői a legnagyobb érdeklődéssel várják az erdélyi zsidóság imponáló megnyilatkozását, mert ettől függ nagyrészt az egész romániai zsidóság egységes megszervezésének sikere is.

Chamberlain leverte Lindberget, Costes és Rignot francia pilóták pedig Chamberlain rekordját verték le

Chamberlaint kifogyó benzinkészlete kényszerítette a cél előtt való leszállásra Berlin lázban ég

Berlin, június 7. Vasárnapi számunkban már jelentettük, hogy Chamberlain amerikai pilóta Lindberg rekordjának leverésére szombatonként Newyork mellett szintén felszállt az Atlanti-óceán átrepülésére. Gépén, a „Columbián”, magával vitte Levinet repülőgépgyárost is, e tekintetben tehát Lindberg Chamberlainnél nagyobb teljesítményt végzett.

Chamberlain azonban negyvenhárom óra hosszat volt a levegőben, Lindberg harminckét órájával szemben.

Chamberlain a kanadai Noria Skócia, Amerika legszélsőbb pontja: a Cap Cod fölött átrepülve, kiszáryalt az Óceán felé, hogy eredeti tervéhez képest Berlinben szálljon le a földre.

Kifogy a beazin...

Chamberlain eredeti tervét csaknem egészben beváltva,

benzinkészletének kifogyása miatt kénytelen volt először Eisleben német község közelében leszállani.

Az emberek csodálkozva nézték a pilóta friss jókedvét és még csodálkozóbban Levinet hallatlan egykedvűségét, amellyel kijelentette, hogy az Óceán fölötti ut nagyrésze alatt kitűnően aludt.

Chamberlain, miután kijelentette, hogy csöpp fáradtságot sem érez, Eislebenben benzint szerzett és tíz óra tájban újra felszállt, hogy utját folytassa Berlin felé.

Félegy tájban azonban ismét le kellett szállania, mert gépének propellerje törést szenvedett.

A hely, ahol leszállani kényszerült: Cottbus volt.

Arany emlékoszlop

A leszállás nem volt valami szerencsés, mert a gép mélyen a földbe furódott, azonban Chamberlain a segítségére érkezett uraknak kijelentette, hogy másnap reggel már folytatni fogja utját Berlin felé, ha sikerül gépét kijavíttatnia.

Megállapítást nyert, hogy Chamberlain és Levin pontosan negyvenkét óra 32 percet utazott a levegőben, óránként 100 mérföld átlagsebességgel.

A német városka tanácsa, ahol Chamberlain leszállott, elhatározta,

hogy leszállásuk helyén arany emlékoszlopot állít és Cotbuss egyik utcáját Chamberlainról nevezi el.

Repülőgépen vissza Amerikába is

A „Columbia” egyébként ma délután újra startolni fog és kijavítása után este hat órakor Berlinbe fog érkezni, ahol, miután a pilóták

Costes és Rignot francia pilóták Chamberlain rekordját is levertek

Lindberg sikere végsőkig feszítette a pilótáknak azt az ambícióját, hogy Lindbergnél nagyobb rekordokat érjenek el a repülés terén. A legmerészebb feladatra Costes és Rignot francia pilóták vállalkoztak, akik sikeres start után tegnap elindultak, hogy Oroszországon és az Uralon át Ázsiába repüljenek. Ez az ut úgy időtartamra, mint hosszúságra nézve nagyobb annál, amelyet Chamberlain és Lindberg kapitány tettek meg. És ha nem is tenger felett kellett megtenniük az utat, mégis utjuk veszélyes vállalkozás, mert teljesen bizonytalan és vad országok felett kellett elrepülniük.

Mint párisból jelentik, Costes és Rignot francia repülők öt-

kipihenték magukat, nagyszabású fogadási ünnepélyt rendeznek tisztelőikre, Este diszvacsera lesz tisztelőikre az amerikai követhél, szerdán pedig Hindenburg fogja kihallgatáson fogadni őket.

Chamberlainék Berlinből Rómába, Bécsbe, majd Párison és Londonon keresztül repülőgépen akarnak visszatérni Amerikába.

Newyork, június 7. A brooklini kereskedelmi kamara 15 ezer dollár jutalmat helyezett letétbe Chamberlain számára. Egyidejűleg a newyorki német konzulátus meghívására Chamberlain és Levinet feleségei hajóval Hamburgba indultak, hogy férjeik ünneplésén résztvegyenek. Egész Amerikában óriási érdeklődés nyilvánul meg Chamberlain útja iránt. A lapoktól állandóan telefonon tudakozódnak az emberek a repülés eredményéről. Néhány templomban a lelkesek a pilóták jelentőségéről is prédikáltak és éretük imádkoztak. Vasárnap és hétfőn rengeteg mennyiségű ujságot adtak el.

A washingtoni földrajzi hivatal megállapította, hogy Lindberg útján 3610, Chamberlain pedig 3905 mérföldet tett meg. Az amerikai kormányhoz Chamberlain repülése alkalmából rengeteg szerencsekívánatot érkezett. Chamberlainnek Németországba való megérkezése óriási örömet váltott ki és az amerikai lapok hangsúlyozzák, hogy Chamberlain sikeres útja megerősíti azt a lehetőséget, hogy

az Egyesült-Államok néhány éven belül Európa felé állandó repülőszolgálatát legyen.

Newyork polgármesteréhez ma Cottbus polgármesterétől távirat érkezett, amelyben tudatta, hogy Chamberlainnak és utitársának, Levinetnek diszoklevelet adott.

Berlinben a forradalmak és a Ruhr-megszállása óta még nem volt ilyen izgalom

A Chamberlaint váró Berlinben a rendőrség csaknem háromnegyedrése kivonult vasárnap este a repülőterre, amelyet párisi mintára teljesen kivilágítottak. Éjfélkor kivonultak a repülőterre a gazdasági és a kereskedelmi miniszterek, valamint a többi minisztériumok képviselői és a város vezetősége. A repülőter kordonán kívül tizezrével tolongott a nép. A forradalmak és a Ruhr-vidék megszállása óta talán csak Hindenburg megválasztása váltott ki olyan izgalmat, mint a mostani.

Cottbusban Chamberlain elmondotta a sajtó képviselőjének, hogy Uj Skociától Irorszáig pontosan 24 óra alatt tette meg az utat, mely a La-Manche-csatorna fölött nagyon viharos volt. Utazásának célja eredetileg Berlin volt, az Óceán felett azonban az a baleset érte, hogy néhány kisebb benzintartálya a tengerbe esett, miért is megfogyatkozott a benzinállománya, ami arra kényszerítette, hogy kétszer leszálljon. Chamberlain egész útja alatt semmit sem aludt, Levinet azonban több órát. Chamberlain azt is megcáfolta, mintha Newyork és Berlin között megtett útjával pénzt akart volna keresni.

Newyork, június 7. Levinet, Chamberlain kísérője, aki repülőgépgyáros Newyorkban,

elindulása előtt megírta végrendeletét, amelyben ötmillió dolláros vagyonáról rendelkezett.

Mikor Chamberlain anyjának megvitték a hirt, hogy fia utrakelt, a következő kijelentést tette:

— Meg vagyok győződve arról, hogy fiam útja szerencsés lesz és egészségesen érkezik meg Európába.

ezzer mérföldes ut után, amelyet 29 óra öt perc alatt tettek meg, a szibériai Tobolszk területén leszállottak.

Utjuk közelebbi részleteiről még nem érkeztek híradások, de annyit máris meg lehet állapítani, hogy hosszúság tekintetében ugy a Lindberg, mint a Chamberlain rekordját leverték.

Fenti hírekkel egyidejűleg jelentik, hogy Lindberg tegnap reggel Le Havreban a „Memphis” cirkáló fedélzetére szállt, amely visszaindul vele Amerikába. Az Egyesült-Államok kormánya a „Los Angeles” nevű léghajót küldi a „Memphis” cirkálón érkező Lindberg elé.

la d'Italia
őzhajóval
dulások:

francia Rivieráig, július
gol fonttól fölfelé.
gorzszág és Dalmáciába
5. Utiköltség 24 angol

odus, Kréta és Málta —
öltés: 22 1/2 angol font-

zásokról szóló kimerítő
ULICH LINE
rívitei 181.

elyben én rem adha-

orulva kérte a fiatal
Jechezkel követke-
kérlelte a főrabbit,
alommal megjelent a

sszony férjét ismerte
és Izrael törvényei
eleket választani.

a a gáon — az apti
lगतott, amikor épen

tt Philip Paneth
gnak, akinek büszke-
nem egy bölcs férfiú
elő, tisztító érzést
akik a zsidó multon
sz. i.

eszitalok törvényt

asítástól várják

i a szindikátust,
éptetésétől szá-
belül minden
n kerületi el-
árt

rmelt szesz értéke-

turált vagy illato-
rgalomba. Labora-
riumok, gyógyszer-
ézmények, gyárak,
tott cikkek előáll-
szésre van szükse-
ttség engedélyével
tisztá szeszt is,
célra használható,

ény súlyosan érinti
az Averescu kor-
Garofld földmive-
Lepadatu, később
niszter megígérték,

kezése in lénye- adandó végre- tás,

az Erdélyi Szesz-
megbizást. A ro-
jabb akciót indi-
y szakminiszterei
et, amelyeket az
helyezett a súlyos
eszipar érdekében.

ha önnek nem
minden sikerül.
a a világ haladásá-
Ex Libris folyóirat

amatörök
papirosáruháza-
ban szerezhetik
Kérjen árjegyzé-
tek gyári lerakata

enyér

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Előfizetőinkhez!

Június elsejével az Uj Kelet előfizetői jó részének lejárt az előfizetése és a kiadóhivatal postautalványt küldött címükre. E helyütt ismételtén rámutatunk a rossz gazdasági helyzetre, amely fokozottan súlyosodik a zsidó sajtóra. A zsidó sajtó nem támaszkodhatik szubvenciókra, sem kormány, sem pártok támogatására. Minden erőforrás az az áldozatkészség és meleg érdeklődés, amely az Uj Keletet megindulása óta kísérte a lap hívei és barátai részéről.

Apellálunk erre a zsidó áldozatkészségre és arra a politikai és kulturális szükségre, amely lapunkat életrekelte és amely ma inkább, mint valaha, követel egy erőteljes publicisztikai és kulturális erő kifejtését. A tábor, amely mellettünk van, kell, hogy zárt sorokban tömörüljön e súlyos időkben is kövünk.

Bizunk olvasóink ragaszkodásában és biztosra vesszük, hogy az előfizetéseket haladéktalanul beküldik címünkre.

Az Uj Kelet kiadóhivatala.

— **Crenian Aurel marad továbbra is Kolozsvár prefektusa.** Egyik kolozsvári napilap híradása nyomán az az álír terjedt el tegnap Kolozsváron, hogy Crenian Aurel rendőrprefektus helyébe Gritta Ovidiut nevezte ki kormány, még távozása előtt, Kolozsvár rendőrprefektusává. Ma délelőtt felkerestük hivatalában Crenian prefektust, aki kijelentette, hogy a hír teljesen légbőlkapott. Crenian ezredes továbbra is a kolozsvári rendőrség élén marad, amelynek ügyeit hivatalba lépte óta elismerésre méltó tapintattal és hozzáértéssel vezeti és aki működésével általános szeretetet és elismerést vívott ki magának.

Siessen az első könyvesboltba

és vegye meg a legújabb 3 pesti kottaslágeret: 1. Hallod-e? Tango. 2. Olga, édes Olga Charleston. 3. Mért kerülsz el engem? Tango. Ha nem kapja meg, rendelje **Moravetzól**. Darabja 48 lei

— **A kisantant hozzájárulásával szüntették meg Bulgária katonai ellenőrzését.** Párisból jelentik: A Nagykövetek konferenciájának határozatáról, amellyel június elseji határral megszüntette Bulgária felett a szövetségi közti katonai ellenőrzést, a párisi lapok azt írják, hogy a döntés a kisantant kormányaival jött létre. A „Petit Parisien” szerint ez a határozat arra vall, hogy Bulgária és a kisantant között a viszony egyre szorosabb és barátságosabb.

* **Kolozsvár legnagyobb szenzációja** az „Opera Muzgő” megnyitása lesz a Román Operában. Ez lesz a legnagyobb, legegységesebb, legkényelmesebb és főleg a leghűvösebb mozgója egész Romániának. Kizárólag grandiózus filmek, népszerű helyárok. Még csak kevés türelemre van szükség és mindenki csodálkozni és örülni fog.

Megjelent az amerikai **Royal írógépnck egy-váltós portabelje.**
Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépválatoknál

* **Teljes üzletfelosztás** miatt hatóságilag engedélyezett végeladás a Raclam textilárúházban főpostával szemben. Összes textilcikkek minden elfogadható áron kiárúsítatnak.

Agyonlőtték a szovjet varsói nagykövetét

A merénylet egy fia al orosz emigráns. Wojkov nagykövet a merénylet után negyven perccel meghalt

Varsó, június 7. Ma délelőtt tíz órakor a varsói pályaudvaron revolveres merényletet követtek el Wojkov varsói szovjet-nagykövet ellen, aki éppen Moszkvába akart utazni. A nagykövet a merénylet elkövetése után negyven perccel meghalt. A merénylet tettesét elfogták és megállapították, hogy Sofronovics Coverda 19 éves orosz diák.

Ötszázmillió korona kártérítési összeg megfizetésére kötelezte Szamuely rokonait a magyar Kuria

(Budapest, június 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rendkívül érdekes, szinte kortörténelmi jelentőségű ügyben mondott ma ítéletet a budapesti Kuria. Az ítélet kárvallottjai Szamuely Tibornak, a hírhedt volt magyar népbiztosnak családja, aki nevét tömeges kivégzéseivel és azzal tette hírhedtté, hogy a diktatura bukása után, mielőtt a rendőrhatalóságok elfoghatták volna, öngyilkossá lett.

Szamuely a kommün idején rengeteg pénzt utalt ki különböző célokra az államkincstárból, miert is a diktatura bukása után uralomra került restaurációs kormány 500 millió korona erejéig a budapesti törvényszéknél pert indított Szamuely Tibor örökösei és rokonsága ellen,

azon a címen, hogy Szamuely a magyar kincstárt károsította meg.

Annak idején úgy a törvényszék, mint az ítélőtábla el is marasztalta Szamuely Tibor rokonságát a hallatlanul nagyösszegű kártérítési perben, mely ítélet ellen Szamuely rokonsága a Kuriahoz felebbezett.

A Kuria ma hozta meg döntését, melyben helybenhagyja a tábla ítéletét és az alpereseket, mint Szamuely rokonságát 500 millió korona megfizetésére kötelezi. A Kuria ítéletének indoklásában kimondotta, hogy a Szamuely által törvényellenesen kiutalt összegek minden ártérítelés nélkül is jóval felülhaladják az 500 milliót.

— Elmegyógyintézetbe helyezik el gróf Keglevich Pálnét.

Budapestről jelentik: Hónappal ezelőtt került a Markó-uccai ügyészség fogházába gróf Keglevich Pálné, született Kohner Aliz magyaránnyu váltóhamisítás vádjával terhelt. A grófné védője hosszas vizsgálati fogság után hivatkozott arra, hogy Keglevich grófnét nem lehet bünvádi uton felelősségre vonni, mert elmebeteg. A törvényszéki orvosok, majd az igazságügyi orvosi tanács véleménye most jött le a törvényszékhez, amely szerint gróf Keglevich Pálné elmegyengeségben szenved és bünvádi uton nem vonható felelősségre. Ennek alapján a törvényszék Keglevichné ellen megszüntette az eljárást és a grófnét elmegyógyintézetben helyezik el.

— **Házasság.** Özv. Weiszbürg Vértés Benőné szül. Svéd Erzsébet Diciosanmartin és Neumann József fatermelő Brasov házasságot kötöttek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **Polyó hó 12-én tartják esküvőjüket** Tordán Grosz Magda és Mandula Dezső vaskereskedő, melyre ismerőseiket és jóbarátjaikat szívesen látják.

Kotta LEPAGE-nál

legolcsóbb — CLUJ

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt minden elfogadható áron árusít az

Ideal kalapszalonn

a legújabb filz kalapok óriási választékban és átmeneti Cluj, Regele Ferd. 8.

Hölgyeim kalap-ujdonságok

MOSKOVITS-salonba Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3 sz. (Wesselenyi u.) Hátul az udvarban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

„Brennabor” gyermek kocsi

volt és marad a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12. Árjegyzék díjtalan. — Vizonteladókknak nagy árkedvezmény

Pünkösdi sportesemények

A Haggibbor és a KAC eldöntetlenül végeztek a kassai AC-cal. Kolozsvár győz Csernovitzban, de veszít Bukarestben. A Kinizsi veresége

Kolozsvár. Vasárnap, Haggibbor—Kassai AC 3:3 (2:2). A Haggibbor a bukaresti válogatot, mérkőzésen játszó Fahn és Klein nélkül, Rosenfeld Pollák, Wesel, Ordentli, Sternberg, Braun, Rosenfeld II., Reményi, Róth, Szilágyi, Grünbaum összeállításban csak az első félidő első 20 percében váltotta be a hozzáfűzött reménységet. Ebben az időben gyönyörűen kombinált az együttes, mintaszerű, precíz összjátékkal valósággal kapujához szögezték a vergődő kassaiakat, de szinte fatális bal-szerencse játszott közre, hogy Reményi és Roth biztos helyzetekben már az első negyedórán nem döntöttek el a mérkőzés sorsát. Negyedórai ostrom után felszabadul Kassa, a közvetlen védelem hibái után egy becenterezett labdát Rosenfeld pózolva kiüt és a befutó Rosenfeld (Kassa) feje fölött kényelmesen a hálóba emeli a labdát. 10 perc múlva Róth éles lövéssel egyenlít és a 34. percben Reményi 25 méterrel gyönyörű bombával a vezetést is megszerzi. Az utolsó percben Drab, akit percekig fejezetlenül hagyott a védelem — védhetetlenül kiegyenlített.

Helyesre után a Haggibbor visszaesik, léleketlenül és fáradtan játszik, míg a vendégek lábra kapnak és 34-ik percben Drab ismét megszerzi a vezetést. Már-már ugylátszik, hogy a KAC nyertesen hagyja el a pályát, midőn a 40. percben Szilágyi áttöréséből Róth kiegyenlített. A kassai csapat igen lelkesen, önfeláldozóan, de szinte primitív technikai tudással és taktikai felkészültséggel játszott. Egyetlen előnyük gyorsaságuk és fizikai erejük, amelyet a lehetőségekhez mérten kihasználnak. Nagy Lajos túlságosan lojális volt a vendégekkel szemben, akiknek tizenhatosán belül több büntetlenül maradt hands és fault volt észlelhető.

Hétfő. Kolozsvári AC—Kassai AC 1:1 (1:0). Nívótlan, unalmas játék. Kornerből éri el a KAC a vezetést, Kőszegi egyenliti ki. A kassai csapat a következő formációban szerepelt: Ujházi, Feuermann, Duma, Gajdos, Pálfi, Burto, Kőszegi, Pancso, Drab, Rosenfeld, Kennedicz. Czinczár kifogástalan jó bíró volt.

Csernovitz. Kolozsvár—Csernovitz válogatott 5:0 (3:0). Az U. és Victoria játékosából összeállított kolozsvári csapat Giurgiu II., Giurgiu I. és dr. Bonciocot góljaival fölényesen győz.

Bukarest. Bukarest válogatott—Kolozsvár vál. 2:1 (1:1). Egyenlő ellenfelek küzdelme, a szerencsésebb csapat győz. Kolozsvár gólját szabadrugásból Krieshoffer rugta. Szatmári, Klein, Fahn, Schultz és főleg Raki váltak ki a kolozsvári csapatból.

Vidéki eredmények:

Temesvár. Kinizsi—NAC Törekvés komb. 1:1. Vihar miatt félbeszakitva.

Nemzeti—Kinizsi 4:3 (2:0). Skitz (2), Hossó, Bihámi.

Marosvásárhely. Maros—KMSC 2:0 (1:0). Hockszáry és Matek (2) a góllövők. MSE—KMSC 2:2 (1:1).

Kö

A piac lany

Egyesült Közgazd
jelzálogbank rt.

Devizán	K
Zürich	32
Newyork . . .	167
London	8
Páris	0
Milano	9
Prága	4
Budapest . . .	29
Belgrád	2
Bukarest . . .	2
Varsó	3
Bécs	2
Berlin	39

Száz lej árfolya

Külföldi g

Budapesti jelentés belföldi fogyasztáson métermázsa gabonafelnyisíget azonban győ külföldön elhelyezni. gabonafelesleg kedvező új termés áralakulása

Londonból jelentés az amerikai termelők platina-kartell van a feladata az volna, hogy szabályozza.

Az olasz statisztika közzé a folyó év első mérlegét. Az eredmény vagyis ennyivel haladott. Tavaly ugyanval volt nagyobb a

A csehszlovák statisztika szerint a bankkoronára csökkent a köztársaság megalakulásától kezdve.

A spanyol kormány fogja adni a petróleum ország területén. A konzorcium vásárolta.

Az Egyesült Államok elsején 4,787,067.05 40 dollár 99 cent a lakosra. Az előző bankjegyforgalom a dett. Az arany- és dollár értéknek felel.

Belgrádi jelentés tőkés csoport hosszabb folytat érdekelt június intenzívebb kitermelés nagyarányú ipari vállalkozás a termékekből az egyenlő félgyártmányok technikai berendezése zási anyagokat termelnek sokat külföldi ipari vállalkozók kisérlik.

Jugoszlávia pénzügyi rendszabályok

borotvas
borotva
borotva

„UNICUM”

Közgazdaság

Tőzsde

A piac lanyhán indult, később megszilárdult a jelentkező élénk kereslet hatása alatt.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3230—3240	—	—	491	3230	1103 1/4	13670	6497 1/8	1923 3/4
Newyork ..	167 1/2—168	51996	51996	2553	167	57335	71050	3376 1/2	—
London	815—817	252470	2525	12402	814	2784 3/4	3450 1/4	16402	48570
Páris	660—670	2036	203620	—	657	2247 1/2	2784	13245	39162
Milano	930—940	2890	2880	14125	932	3172 1/2	3937	187 1/2	554
Prága	497—499	1540	1540	—	496	1698	2104 3/4	—	296 1/4
Budapest	2930—2940	9065	9065	—	2935	—	12386	59012	—
Belgrád	—	91350	913 1/2	—	295	1008	1248 1/2	5945 1/2	176
Bukarest ..	—	314	314	1545	—	346	428 3/4	2042 1/2	—
Varsó	—	5810	5810	—	—	6410	7944	378 1/8	—
Bécs	2360—2370	731770	731750	—	2375	8070	—	4753	—
Berlin	3980—3990	12320	12321	—	3975	13595	16829	79987	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 314 Páris 1545, Budapest 346, Bécs 42875, Prága 204250.

Külföldi gazdasági hírek

Budapesti jelentések szerint Magyarországon a belföldi fogyasztáson felül, mintegy másfélmillió métermáza gabonafelesleg mutatkozik. Ezt a mennyiséget azonban gyöngye minősége miatt nem lehet külföldön elhelyezni. Számolnak azzal, hogy ez a gabonafelesleg kedvezőtlenül fogja befolyásolni az új termés áralakulását.

Londonból jelenti a „Financial Times”, hogy az amerikai termékek részvételével egy nemzetközi platina-kartell van alakulóban, amelynek egyik főfeladata az volna, hogy a platina termelését és árát szabályozza.

Az olasz statisztikai hivatal a napokban tette közzé a folyó év első negyedének külkereskedelmi mérlegét. Az eredmény 2,878.757.487 lira deficit, vagyis ennyivel haladta meg a behozatal a kivitelt. Tavaly ugyanezen időben 745.339.121 lírával volt nagyobb a deficit.

A csehszlovák nemzeti bank hivatalos kimutatása szerint a bankjegyforgalom 6,145.000.000 koronára csökkent és ezzel a bankjegyforgalom a köztársaság megalakulása óta elérte legmélyebb pontját.

A spanyol kormány a közeli napokban bérbe fogja adni a petróleumtermékek egyedűrsítését az ország területén. A monopól jogát egy spanyol konzorcium vásárolta meg évi 80 millió pesetéért.

Az Egyesült Államok bankjegyforgalma május elsején 4,787.067.059 dollár volt, vagyis fejenként 40 dollár 99 cent jutott minden egyes amerikai lakosra. Az előző havi kimutatással szemben a bankjegyforgalom a fejkvótája 18 centtel emelkedett. Az arany- és ezüstdízezet 4,609.304.678 dollár értéknek felel meg.

Belgrádi jelentések szerint egy amerikai ipari tőkecsoport hosszabb idő óta beható tárgyalásokat folytat érdekelt jugoszláv körökkel a réz és vas intenzívebb kitermelése érdekében és egy olyan magyar-nyu ipari vállalatnak a megalapítására, amely a termékekből az egész balkán szükségletét kielégítő félgártmányokat készítene. Ezenkívül elektrotechnikai berendezéseket, valamint vasuti és hajózási anyagokat termelne a konzorcium. A tárgyalásokat külföldi ipari körökben is élénk érdeklődéssel kísérik.

Jugoszlávia pénzügyminisztere bejelentette, hogy érvényes rendszabályokat léptet életbe a dinár stabi-

lizálása érdekében. Mig egyrészt a devizaforgalomban fokozottabb ellenőrzést fognak bevezetni, másfelől megfelelő idegen fizetőeszköz tartalékolásával igyekeznek majd a kormány a dinár stabilizációját biztosítani.

Ismét Simionescu Cristu lett a pénzügyminisztérium vezértitkára. A kormányváltással egyidejűleg annak is híre érkezett, hogy Simionescu Cristut pénzügyminisztériumi vezértitkárrá nevezték ki. Simionescu, mint ismeretes, egyidőben a kolozsvári pénzügyigazgatóságnak volt a vezetője, majd pénzügyminiszteri vezértitkár lett, amely minőségében most az új kormány is megerősítette.

Uj működési engedélyek. Bukarestből jelentik: A legfőbb ipartügyi bizottság május 17-én tartott ülésén az alábbi működési engedély iránti kéréseket terjesztette elő jóváhagyás végett: Heinz József műmalom Jebel (Temes-Torontálmegye). — Mecher Joan lemezgyára Temesvár. — Klein R. vasárnyár Temesvár. — „Textilia” Rt. Máramarosziget. A jóváhagyást a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni.

93 millió rendkívüli hitelt kapott a pénzügyminisztérium. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium részére az 1927. évi költségvetés terhére 92,925.854 lej rendkívüli hitelt folyósítottak különböző fizetések teljesítésére. Ebből 78 milliót a Banca Națională-nál fennálló folyóhitel törlesztésére, 4 milliót az állami tisztviselők szövetkezete, 8 milliót pedig jóléti intézmények céljaira fordítottak.

Valódi angol könyvkötővászson igen előnyös árban, nagy választékban Lepage-nál. Kérjen még ma ajánlatot Lepage papirostálytól — Cluj.

Ne dobja ki...

pénzét hiába, nézze meg a

Nagy parádé

c. világláger a

Magyar színház-mozgóban

ma a „Vörös gavallér” — Rod la Roque-al

UNICUM

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szij
borotvaecset
„UNICUM” Kun, Cluj,

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acélárak
felülmulthatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

Hölgyek és urak! Dacára a nagy vámemelésnek, Barabás & Co

C. Regele Ferdinand 31. (volt Szigethy hentesüzlet)
harisnyákat és mindennemű
rövidárut régi árban árusít.
Női pamutharisnya ..... L. 29-től feljebb
Női flórharisnya ..... L. 63-tól „
Férfi pamutharisnya ..... L. 19-től „
Férfi flórharisnya ..... L. 65-től „
Gyermekharisnya ..... L. 18-től „
Állandóan nagy raktár D. M. C. árukból!
Angro és Endetall osztály!

Zsák és ponyva

eladás és köicsönzés.
Kárpitos kellékek, zsinegek,
kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

20%

árleszállítás mellett fest, tisztít, mos a
„CRISTAL”
gőzmosó-, vegytisztító- és kelmeifestő-
gyár. CLUJ
Telefon 500
Az ország nagyobb városaiban képviselve
Fiókiüzletek: Calea Regele Ferdinand 132.
Piata Mihailu Viteazul 4.
Str. N. Jorga 2.
Str. Regina Maria 9.
Calea Motilor 49.

UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYA
Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvek,

amiket mindenkinek olvasni kell:
Hatyany Lajos: Urak és Emberek I-II. 510
Maxim Gorkij: Az Artomonovok 280
Kosztolányi Dezső: Édes Anna 250
St. Zweig: Ámok 250
Zsolt Béla: Házassággal végződik 320
Nagy Endre: Lukits Milos kalandjai 160

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL”

borotváló por,
mely az ország területén
higienia
szempontból a legjobban
elismerett borotváló szer,
az arcot nem marja,
kellemes hatást hagy utána. Ovakodjunk az ár-
talmass utánzatoktól. Csak az „IDEAL”, felírásu
a valódi. Mindenütt kapható. Egyedüli készítője:

Reszling József

fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.
Finom borotváló szappan 10-es csomag 60 lejért
kapható. Viszonteladókknak árkedvezmény

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 20% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Találtatott vasárnap a sétátéren egy kalap. Igazolt tulajdonosa átveheti a „Fraternitas“ nyomdában, Str. Baron L. Pop 10.

Méregképes könyvelőt alkalmazunk. Cím a kiadóban.

Cluj melletti földbirtokos keres az iskolai szünetre 10 éves leánya mellé egy izr. perfekt németül beszélő és zongorázni tudó urleányt. — Dr. Gruber, Postakert-utca 70. 2771

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratiu (v. Kötö-u.) 3. Telefon 831.

Kereskedelmit végzett fiatalember állást keres. Cím a kiadóban.

Monostori-uton kiadó egy szoba 2 fiatalembernek. Cím a Kadima nyomdában Str. Baron L. Pop 10.

Ezüstöt a legmagasabb napi aron vásárola

Tacâmul

ezüstáru és evészközügyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Legjobban tisztít férfi szalma- és panama-

kalapokat FEHÉR

Str. Memorand. 21 (v. Unió-u.)

Megjelent

Ujabb és bővített kiadásban az ismert világhírt riportert: **Dr. Philipp Paneth** érdekes, vonzó könyve a néhai nagy erdélyi országos főrabbi: **Mareh Jecheskel** életéről és családjának elágazásáról a mainapokig. Egyben feléleli az egykorú erdélyi zsidóság történelmét.

Rabbenu Jecheskel

cimen, finom famentes papíron. A könyvet, amely a londoni „World Edition“ kiadványa, számos eredeti felvétel illusztrálja. Erdély számára ebből a németnyelvű kiadásból korlátolt példányszám készült. — **Ára füzve 1 dollár,** izléses arannyomású kötésben **1 dollár és 30 cent,** a napi árfolyamra átszámítva.

Megrendelhető a „World Edition“ erdélyi könyvsztályában Alba-Iulia, a pénz előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétellel 17 lejjel több.

Szováta fürdőn a múlt évben megnyílt s kitűnően bevált **uripanzio** a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már **junius havában megnyílik.**

Elismerten elsorangu konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné,** főrabbiné, Diciosan-martin (Dicsőszentmárton)

Móto: „Zongoravétel bizalom dalja“

Legnagyobb garancia erre a 38 év óta fennálló

TRISKA I. cég

kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — FÖRSTER világmárka vezérképviselése.

CLUJ, Strada Saguna No 14.

Telefon 4-19

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — Fiókjai: Dás, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. Saját tőkéi 77 millió lej. — Affiliált intézetei: Tordaaranyos-Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely. Áruraktárai a vasut mellett.

10 válogatott könyv

Gyönyörű regények, szindarabok, értékes tanulmányok, Palesztina, Egyiptom részletes leírása az

Uj Kelet könyvsorozatában:

Az olcsó könyvesoportba tartoznak:

- Szabó Imre: Zsidó Almanachja (1927)
 Ignotus: Olvasásközben, tanulmányok
 Dosztojevszkij: A főinquisitor, regény
 Kassák Lajos: Misilló királysága, regény
 Wilde Oszkár: Az emberi lélek a szíves és a musiban
 Blicher Clausen: Heine Irzá, regény
 Tábori Róbert: A negyvenéves férfi
 Schopenhauer: A szíves metaforái
 Zoltán Sándor: Örvény, dráma
 Ben Ami: Palesztina-Egyiptom utmutató.

A szenzációs könyvsorozat a — portóköltésén kívül — százhusz lej. Megrendelhető levelezőlap útján az Uj Kelet könyvsztályában (Cluj, Strada Baron L. Lop 10.) Kolozsvári olvasóink az Uj Kelet kiadóhivatalában vehetik meg a sorozatot, levél, vagy telefon-rendelésre házhhoz küldjük.

Fájós, beteg lábaknak

PODOL

lábápoló s lábizzadás elleni krém valóságos áldás

Hatása bámulatos, kezelése egyszerű. Az egyetlen lábápoló, mely mindenféle lábántalmat azonnal és tökéletesen megszüntet. Csodás hatását ezer köszönőlevél igazolja, mert nincs az a lábátjárás, legyen az izzadással járó, vagy égető érzés, pöfödség, lábak dagadása, hogy az egy kura betartása után meg ne szűnjön. Hatásának titka, egyuttal óriási előnye zsiros tartalma, melynél fogva hatása állandó, nem igényel mindennapos kezelést. Kenje be csak egyszer lábát Csanda-féle Podollal s lábizzadása azonnal megszünt, lába visszanyeri rendes puhaságát, úde, friss lesz, járhat, dolgozhat, sportolhat vele, nem érzi, hogy cipő van a lábán, tyukszemképződésnek elejét veszi, megvédi a megtagyástól és a dagadástól. Ne kísérletezzen különféle szerekkel, a Podol minden lábántalmat biztosan megszüntet. Egy doboz ára 35— lej, utasítás mellékelve. — Kapható minden gyógyszerertárban, drogueriában. Készíti Csanda Gyógyszerertár, Oradea. Postai széküldés, 3 doboz rendelésnél bérmentve. — Utánzatoktól ovakodjunk

Pályázat

A butenii orthodox hitközség azonnalra kisebb családú vagy nőtlen metszőkántort keres. Ajánlatok fizetési igények, családi állapot és eddigi pályafutás közlésével kéretnek.

Izraelita hitközség
Buteni (Aradmegye)

Tennis-nadrág 500 L.

**Vászon-öltönyök
Lüster-saccók**

NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruháza, Piata Unirii 14.

Róth

cipésznel Szép-u. 2. sz. alatt készülnek a legújabb divatu cipő-különleges-ségek

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai

Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderok
Gazdasági kötélárúk
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

Szerkesztőség, kiadótól és nyomdától

Cluj-Kolozsvár, St. L. Pop (Brassai-utca)

Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — —

Egyes szám ára 10 lejtől, advaron és vidéken 12 lejtől, Bukarestben is

1927 június 9 C

A I
a V

Bratianu Jonel ságában bizik.

(Bucuresti-Bu tudósítójától.) „A féle bor lett“ — lemezik Bukaresti sorsfordulatát. A már nyitlan hang nek, épen a tizen a „Must, amely f vert könyvének ban állapotodott m ják forni a mus érett volna meg.

Az összes buk dolják meg a vo Primo de Riviera mán pünkösdi má tettek elő.

Az „Adeverul körrendeletre is, manak utolsó he

A III

Érdekes fej volt miniszterei, liberális körben meg van gyöződ országának van kerül miudent, a nemcsak Románi — Megtört az önök helyesle ne sikerült volna Az „Adever van a hatalmat

Hova ford

A kormányv cíoja az az óriás azt már az Uj Averescu-kormán eszközölt fantasz ki. Az összes főv háborúval ima költségvetési föltöltlen elpocsékol teli, hogy parlagálon majd az u szabásu panama nősoket pedig a törvény rendell lösségre.

„Szétos

Az „Univers igazságügyminisz lajdona, mai szá zól arról, hogy hárommilliárd le szereplő rendelt san vannak me hogy e kiuttal ellenőrizni lehet 1926. évi budge inkasszó-fölösleg megjelenő Moni pöntekről, (tehá előtti napjáról